

lar. cap. vii, dub. xx, sect. 1, n. 5, sustinet sufficere approbationem praelati regularis. Gaudentio ceterisque auctoribus idem sentientibus favere videtur Benedictus XIV qui, in constitutione *Quod communi*, 30 martii 1742, § II, declarat ut quilibet ex ordine Capuccinorum, sive sacerdos, sive conversus, cum debita licentia extra claustra degens, si nullum ex dicto ordine confessarium reperiat, confiteri possit peccata sua cuilibet sacerdoti saeculari ab ordinario loci approbato « et etiam regulari, dummodo approbatus sit a suo superiori regulari ad sacramentales confessiones excipiendas. » Verum cum id speciatim indultum sit religiosi ordinis Capuccinorum dumtaxat, statui nequit generalis regula pro religiosi cæterorum ordinum, ideoque, cum agatur de administratione sacramenti, sentio non recedendum esse in praxi pro aliis regularibus a contraria sententia utpote tutiori. »

Cf. Adnotationes XVII et XVIII sequentes.

Notandum quod non competat superioribus locilibus facultas deputandi confessarios pro excipiendis suorum religiosorum confessionibus, bene vero praelatis regularibus, id est generalibus et provincialibus. Sed, ex constitutione Clementis VIII, *Romani Pontifices*, 23 nov. 1599, ab hac generali regula excipitur casus deputationis confessarii novitiorum, semel vel bis in anno faciendæ, si ita expedire judicaverint, ibi § XVII: « Magistro soli novitiorum confessiones audiendi cura committatur. Liceat autem superiori etiam locali, si ita expedire judicaverit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputandum, semel aut bis in anno eorundem novitiorum confessiones audire. » Giralduus, loco citato.

ANIMADVERSIO XVII.

DE APPROBATIONE CONFESSARIORUM.

« Præter Pauli V, Urbani VIII et Clementis X constitutiones, Innocentius XII, per suam constitutionem *Cum sicut*, 19 april. 1700, decrevit ac declaravit confessarios tam saeculares quam regulares, quicumque illi sint, in vim bullæ cruciatæ a pœnitentibus ad audiendas eorum confessiones electos, eas audire non posse sine approbatione ordinarii loci in quo ipsi pœnitentes degunt et in quo confessarios ad suas excipiendas confessiones requirunt; neque ad hoc suffragari approbationem semel aut pluries ab ordinario aliorum locorum obtentam, etiamsi pœnitentes subditi illorum ordinarii forent qui confessarios electos approbassent; adeoque confessiones in posterum aliter factas et auditas nullas, irritas atque invalidas fore: sacerdotibus vero, qui illas audire præsumperint, suspensionis pœnam ipso facto incurramdam indixit. Opinionem autem contrariam tanquam falsam, temerariam, scandalosam, et in praxi perniciosam damnavit, eamque doceri, sustineri, aut ad praxim deduci sub pœna excommunicationis ipso facto incurramdam prohibuit.

» Innocentii XII constitutionem confirmavit mox per litteras in forma brevis Innocentius XIII, *Apostolici ministerii*, 13 maii 1723, quibus etiam declaravit sacerdotes, sive saeculares, sive regulares, qui ab episcopis obtinuerint licentiam audiendi confessiones limitatam, vel quoad locum, vel quoad tempus, vel quoad genus personarum, non posse sacramentum pœnitentiæ administrare extra tempus, vel locum, vel personarum genus ab ipsis episcopis præscriptum, quocumque privilegio, etiam in vim bullæ cruciatæ, nullatenus suffragante. Sacerdotibus autem tam saecularibus quam regularibus, ad confessiones excipiendas, vel ex vi bullæ cruciatæ, vel ex quocumque alio privilegio electis, minime suffragari quod approbati alias fuerint ab episcopo qui loci, in quo confessiones audiendæ sunt, ordinarius aliquando fuerit sed non amplius sit, vel quia obierit, aut episcopatus renuntiaverit, vel quia ad aliam ecclesiam auctoritate apostolica fuerit translatus, sed necessariam omnino esse illius approbationem qui actu ordinariam in ea diocesi exerceat jurisdictionem; eam tamen sufficere etiam tacitam, ac tamdiu durare quamdiu præcedens approbatio expresse revocata non fuerit: in quo casu nova ex integro impetranda est, non secus ac quando prior approbatio, tempore præfinito elapso, expiraverit.

» Innocentii XIII litteras Benedictus XIII aliis apostolicis suis litteris *In supremo*, 23 sept. 1724, approbavit, confirmavit atque innovavit.

» Verum cum novæ hæc super re excitari possent controversiæ, Benedictus XIV, ut omnem in posterum dubitandi occasionem adimeret, constitutionem edidit *Apostolica indulta*, nonis augusti 1744, qua statuit ac declarat idem omnino jus, quod vigore prædictorum decretorum circa intelligentiam et usum indulti bullæ cruciatæ obtinet, etiam quoad reliqua ejusdem generis indulta pariformiter valere atque obtinere debere; et reprobationem dictarum opinionum, quatenus respiciunt intelligentiam et usum indulti bullæ cruciatæ, a præfatis Pontificibus proscriptarum, locum similiter habere, quatenus easdem opiniones et sententias in medium proferri contingeret, circa similia etiam indulta sive universis per Ecclesiam Christi fidelibus, sive alicui regioni, aut loco, universitati, aut cœtui particulari sodalium seu confratrum, quomodocumque et ubicumque concessa vel concedenda. Præter hucusque a laudato Benedicto statuta et declarata hæc subdit:

« Insuper decernimus et declaramus id, quod generaliter de indultis præmissis sentiendum jam diximus, generaliter quoque intelligendum esse de omnibus et singulis personis quæ sub eorundem indultorum concessione comprehensæ reperiuntur, vel quas in posterum comprehendi contingat, quæque supradictis indultis uti voluerit, ita videlicet ut, si in aliquo indulto tam saecularibus quam regularibus tribuatur facultas eligendi confessarium ab ordinario loci approbatum, tunc confessarius vigore talis concessionis, sive a saeculari sive a regulari pœnitente ad audiendas eorum respective confessiones electus, nullatenus

» ejusmodi confessiones audire valeat nisi ab episcopo diocesano et ordinario loci, ubi confessio excipienda est, ad confessiones approbatus et deputatus existat, quæcumque alia approbatione tam illius generis quam uterque Innocentius prædecessores prædicti declararunt non suffragari, quam ea, si de regularibus agatur, quæ a solo proprio regulari praelato obtenta foret, minime suffragante. Equum est enim et rationi consentaneum ut quicumque speciali indulti beneficio gaudere eoque uti voluerit, is condiciones in eodem indulto præscriptas omnino servet; neque licitum est cuiquam conditionem illam approbationis confessarii per loci ordinarium faciendæ alio modo intelligere quam eo quo ipsam intelligendam esse toties prædecessores nostri Romani Pontifices, ut præmissum est, decreverunt. Quorum nos quoque vestigiis inherentes, præfatam conditionem in eodem plane sensu quem illi tradiderunt ab omnibus et singulis, hujusmodi indulto sub ea conditione concessio utentibus, accipiendum et servandum esse statuimus atque mandamus, quicumque illi fuerint, qui in vim ejusmodi indulti confessarium sibi eligant, sive saeculares sive regulares cujuslibet ordinis et instituti, tam mendicantium quam non mendicantium, et ordinum militarium, etiam militiæ hospitalis S. Joannis Hierosolymitani necnon Societatis Jesu, atque alterius cujusque congregationis vel societatis, tametsi de illis, aut illorum, vel illarum aliquo seu aliqua, specialis et expressa mentio quomodocumque faciendæ foret. Ideoque confessiones et absolutiones in præmissis casibus aliter in posterum factas, et respective auditas seu impertitas, irritas fore et invalidas declaramus; et contrariam quamcumque opinionem ejusque praxim deinceps prohibemus ac reprobamus, tanquam explanatæ toties ab Apostolica Sede verborum intelligentiæ ac menti nostræ, quam ad omnem hac suæ re ambiguitatem tollendam per præsentem clarius exposuimus, penitus adversantem. »

Hæc omnia apud Giralduum, *Exposit. jur. pontif.*, in appendice, qui apposite concludit sacerdotes tam saeculares quam regulares, ne vigore quidem bullæ cruciatæ, aut jubilei, in quo cuique etiam regulari concedi solet a Sede Apostolica facultas sibi eligendi confessarium, valide absolvere pœnitentes, nisi actu approbati essent ab ordinario loci ubi confessiones audirent, neque si non absolvent juxta licentiam concessam cum limitatione, vel quoad locum, vel quoad tempus, vel quoad genus personarum.

Cf. auctorem nostrum, lib. V, tit. XXXIX § VIII, n. 259, vol. VI, pag. 610, de regularibus iter facientibus.

ANIMADVERSIO XVIII.

DE CONFESSARIO JURISDICTIONEM DUBIAM HABENTE.

Propositio sequens fuit proscripta ab Innocentio XI, 2 martii 1679: « Non est illicitum in

sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore sacramenti, relicta tutiore, nisi id vetet lex, aut conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententia probabilis tantum utendum non est in collatione baptismi, ordinis sacerdotalis aut episcopalis. » — « Hanc propositionem habere locum, inquit Giralduus, *Exposit. jur. pontif.* part. II, sect. 10^a, doctores authumant de materia et forma dumtaxat; repetam tamen hic a ma notata in Addition. ad Thesaurum, *De pœnis*, cap. II, 1° *Absolutio*, cum clarissimo auctore Paulo Comitolo, societatis Jesu, lib. VI *Resolut. moral.* quæst. LVIII, n. 10, asserente « sicut in sacramentis vera requiritur forma et vera materia, ita verus non omittatur minister. » Cui adstipulatur etiam Joannes Cardenas, alter ejusdem societatis auctor qui, dissert. I, cap. vi, art. iv, n. 137 et seqq. ad propositionem primam ab Innocentio XI proscriptam, luculenter probat necessario requiri opinionem certam, etiam quoad jurisdictionem in ministro; imò addit contrariam sententiam subjacere damnationi dictæ propositionis, ibi: « Quamvis non pauci auctores censere videantur licite posse absolvi pœnitentem a confessario, cui solum inest jurisdictio probabilis, illud tamen certum supponendum est opinionem, quæ asserit absolvi posse cum sola jurisdictione probabili, et esse certo falsam et huic damnationi subjacere. Est enim certo falsum quod licet exponere frustrationi sacramentum pœnitentiæ, atqui sacerdos absolvens cum sola jurisdictione probabili exponit frustrationi sacramentum pœnitentiæ, ergo est certo falsum quod licet etc. Major est evidens et constat etiam ex damnatione; minor patet, nam si coram Deo non est vera ea opinio probabilis de jurisdictione sacerdotis, ille quidem absolvit sine jurisdictione, atque adeo absolutio est nulla. »

Petrus Scavini, *Theolog. mor. univ.* edit. IV Parisiensi, apud Lecoffre 1863, tract. X, disp. I, cap. iv, art. 1, n. 100, distinguit cum Barbosa, Sporer, Suarez et aliis: « Vel aliqua tunc adest causa gravis necessitatis aut magnæ utilitatis vel non. Si causa non adest, non licet sacramentum administrare... Si vero gravis causa adest, tunc fas est uti jurisdictione speculative tantum probabili; cum enim adsit in Ecclesia consuetudo universalis (ab Ecclesia non ignorata) ferme omnium confessariorum absolvendi pœnitentes cum tali jurisdictione, et agatur de re, quæ ab Ecclesia ipsa suppleri potest, certo suppleri præsumitur in dicto casu gravis necessitatis aut magnæ utilitatis ob bonum animarum, ne dicamus ipsam tolerare sententiam quæ nimium vergit in fidelium perniciem, quod nefas suspicari. Eo igitur in casu confessarius noster in praxi non absolvit cum sola opinione probabili, sed cum sententia moraliter certa, non quidem directa sed reflexa. Nec obstat propositio damnata, nam illa loquitur de opinionibus circa ea in quibus nihil potest Ecclesia, id est circa sacramentorum materiam et formam, non vero circa

Jurisdictionem quæ ab Ecclesia tribuitur quando et quoties et quibus ipsi libuerit.

» Censetur autem gravis causa adesse, 1. si urgeat præceptum annuæ confessionis, nec alius adsit confessarius qui certa gaudeat jurisdictione; 2. si pœnitentes indigeant auxilio talis confessarii; 3. si pœnitens deberet complicem patefacere alium adeundo, vel secus remanere debeat in mortali; 4. si confessarius, qui habet jurisdictionem probabilem tantum, timeat ne secus pœnitens apud alium sacrilege confiteatur.»

ANIMADVERSIO XIX.

DE FACULTATIBUS CARDINALI MAJORI PœNITENTIARIO COMPETENTIBUS.

Legatur constitutio Benedicti XIV, *Pastor bonus*, 13 april. 1744, vel in ejus bullario, vel apud Giraldum, *Exposit. jur. pontif.* ad calcem, ut sciatur quæ facultates hodie majori Pœnitentiarie competant, tam ipsi quam officio sacræ Pœnitentiariæ, pro regula ad hoc sacrum tribunal preces dirigendi juxta rerum opportunitatem.

ANIMADVERSIO XX.

FACULTATES SPECIALES QUÆ SOLENT CONCEDI CONFESSARIIS AD MAJOREM PœNITENTIARIUM RECURRENTIBUS.

Quilibet confessarius ad ordinario approbatus impetrare potest ab Eminentissimo cardinali majori Pœnitentiarie facultates quasdam speciales quarum tenorem hic adicere perutile ducimus:

« Tibi dilecto in Christo, confessario ab ordinario loci ad excipiendas utriusque sexus sacramentales confessiones legitime approbato, infrascriptas concedimus facultates, quibus pro foro conscientie, et in sacramentali confessione, auctoritate apostolica, uti valeas, et non aliter; ita tamen ne debeas illas cuilibet manifestare, nisi necessitas, aut utilitas id exegerit.

» I. Absolvendi ab excommunicatione ob manus violentas injectas in clericos, aut presbyteros, sive sæculares, sive regulares in casibus tamen non deductis, nec de facili ad forum ordinarii deducendis; dummodo non sit sequuta mors, vel mutilatio, seu lethale vulnus, aut ossium fractio, et injuncta congrua pœnitentia salutari, cum obligatione caute et competenter satisfaciendi parti læsæ.

» II. Absolvendi a censuris contra duellantes inflictis, dummodo casus ad forum ordinarii non fuerint deducti; injuncta gravi pœnitentia salutari, et aliis injunctis, quæ fuerint de jure injungenda.

» III. Absolvendi quoscumque pœnitentes sive viros, sive mulieres (exceptis hæreticis publicis, sive publice dogmatizantibus) a quibusvis sententiis, censuris, et pœnis ecclesiasticis ob hæreses tam nemine audiente, vel advertente, quam coram aliis externas, ob infidelitatem, et catholicæ fidei abju-

rationem private admissas, sortilegia, ac maleficia etiam cum sociis patrata, necnon ob demonis invocationem cum pacto donandi animam, eique præstitam idololatriam, ac superstitiones exercitas, ac demum ob quæcumque insinuata falsa dogmata, incursis, postquam tamen pœnitens complices, si quos in præmissis habeat, ordinario loci, vel sacræ inquisitionis ministro in locis, in quibus viget sacræ inquisitionis auctoritas, prout de jure, denuntiaverit. In aliis vero locis, facta a pœnitente seria promissione denuntiationem peragendi cum primum, et meliori modo, quo judicio tuo fieri poterit, coram ordinario loci. Et postquam in singulis casibus hæreses coram te secrete abjuraverit, et pactum cum maledicto dæmone initum expresse revocaverit, tradita tibi syngrapha forsitan exarata, aliisque mediis superstitionis, ad omnia comburenda; injuncta pro modo excessuum gravi pœnitentia salutari cum frequentia sacramentorum et obligatione se prudenti judicio tuo retractandi apud personas, coram quibus hæreses manifestavit, et reparandi illata scandala.

» IV. Absolvendi a censuris incursis ob violationem clausuræ regularium utriusque sexus, dummodo non fuerit cum intentione ad malum finem, etiam effectu non sequuto, et dummodo casus non fuerint ad forum ordinarii deducti, cum congrua pœnitentia salutari. Et insuper absolvendi mulieres tantum a censuris, et pœnis ecclesiasticis ob violationem ad malum finem clausuræ virorum religiosorum incursis, dummodo tamen casus occulti remaneant; injuncta gravi pœnitentia salutari, cum prohibitione accedendi ad Ecclesiam, et conventum seu cœnobiū dictorum religiosorum, durante occasione peccandi.

» V. Absolvendi a censuris ob retentionem et lectionem librorum prohibitorum incursis, postquam tamen pœnitens libros prohibitos, quos in sua potestate retineat, ordinario loci, seu alii, cui de jure, consignaverit, vel consignandos tibi dederit; injuncta congrua pœnitentia salutari.

» VI. Absolvendi a casu Sedi apostolicæ reservato ob accepta munera a regularibus utriusque sexus; injuncta pœnitentia, et quando agitur de muneribus infra valorem decem scutorum, aliqua elemosyna judicio tuo taxanda, et caute eroganda, cum primum poterit, in beneficium religionis, cui faciendæ esset restitutio; dummodo tamen non constet quod illa fuerint de bonis propriis religionis; quatenus vero accepta munera, vel fuerint ultra valorem scutorum decem, vel constet fuisse de bonis propriis religionis, facta prius restitutione, quam si de præsentibus adimplere nequeat, præstita in tuis manibus obligatione restituendi infra terminum tuo arbitrio præfinitum, alias sub reincidentia.

» VII. Absolvendi religiosos cujuscumque ordinis (exceptis monialibus, nisi fueris pro ipsis ab Ordinario loci approbatus vel deputatus) non solum a præmissis, sed etiam a casibus, et censuris in sua religione reservatis.

ANIMADVERSIO XXI.

» VIII. Commendati, consideratis causis, omnia vota simplicia in alia pœnitentiæ, seu pietatis opera: exceptis quinquæ votis Sedi apostolicæ reservatis, scilicet castitatis, et religionis, ac trium peregrinationum, nempe ad sacra SS. Apostolorum Limina, ad S. Jacobum in Compostellis, et ad Jerusalem; necnon votis pœnalibus ad sese arcendum a peccatis; et insuper voto non ludendi; ac votis, in quibus agitur de præjudicio vel de jure tertii.

» IX. Dispensandi ad petendum debitum conjugale cum transgressore voti castitatis, qui matrimonium cum dicto voto contraxerit; monendo hujusmodi pœnitentem ad idem servandum teneri, tam extra licitum usum matrimonii, quam si marito, seu uxori respective supervixerit.

» X. Dispensandi cum incestuoso, sive incestuosa, ad petendum debitum conjugale, cujus jus amisit ex superveniente occulta affinitate per copulam carnalem habitam cum consanguinea, vel consanguinea, sive in primo, sive in primo et secundo, sive in secundo gradu suæ uxoris, seu respective mariti, remota occasione peccandi: et injuncta gravi pœnitentia salutari, et confessione sacramentali semel quolibet mense, per tempus arbitrio tuo statuendum.

» XI. Dispensandi super occulto impedimento primi, necnon primi et secundi, ac secundi tantum gradus affinitatis provenientis ex illicita copula, quando agatur de matrimonio cum dicto impedimento jam contracto: ita tamen, ut, si hujusmodi affinitas proveniat ex copula cum matre desponsatæ, nativitas desponsatæ copulam ipsam antecedit: monito pœnitente de necessaria secreta renovatione consensus cum sua putata uxore, vel suo putato marito, certiorato, seu certiorata de nullitate prioris consensus, sed ita caute, ut ipsius delictum nunquam detegatur: remota occasione peccandi; atque injuncta pœnitentia salutari, et confessione sacramentali semel in mense per tempus arbitrio tuo statuendum.

» XII. Dispensandi super impedito occulto criminis, dummodo sit absque ulla machinatione, et agatur de matrimonio jam contracto; monitis putatis conjugibus de necessaria secreta renovatione consensus; ac injuncta gravi pœnitentia salutari, et confessione sacramentali semel quolibet mense per tempus arbitrio tuo statuendum.

» XIII. Dispensandi super occulta irregularitate contracta ex violatione censurarum dumtaxat cum sacerdotibus, vel in sacris ordinibus constitutis, tam sæcularibus, quam regularibus.

» XIV. Absolvendi a censuris, et pœnis ecclesiasticis eos, qui vetitis massonicis, aut carbonariis sectis aliisque similibus nomen dederunt, aut favorem præstitissent, postquam tamen a respectiva secta omnino se separaverint, eamque abjuraverint, libros, manuscriptorum, ac signa sectam respicientia, si quæ retineant, tuis manibus consignaverint ad ordinarium quamprimum caute transmittenda, veræque pœnitentiæ signa exhibuerint. Firma obligatione denunciandi sectæ socios, ac magistros,

prout de jure, et quoad carbonarios, eos omnes, de quibus in §. *Præcipimus* bullæ *Ecclesiam a Jesu Christo*, a fel. rec. Pio VII editæ, et a papa Leone XII confirmatæ; injuncta pro modo culparum gravi pœnitentia salutari, cum frequentia sacramentalis confessionis; aliisque injunctis de jure injungendis.

» Volumus autem, ut supradictis facultatibus uti valeas tantummodo per (hic tempus præfinitum) a data præsentium computandum: et abstineas absolvi a casibus reservatis locorum ordinariis, nisi facultatem ab iisdem obtinueris.

» Datum Romæ ex ædibus nostris die.....»

ANIMADVERSIO XXI.

DECRETA CIRCA USUM PONTIFICALIUM PRÆLATUS EPISCOPO INFERIORIBUS CONCESSUM.

« Sacrorum rituum congregatio, tollendis ac eliminandis circa ecclesiasticos ritus qui irreperunt abusibus sedulo intenta, post episcoporum Cæremoniale evulgatum, quo quidquid ad ipsos in sacris cæremoniis pertinet abunde præscripsit, idem quoad inferiores prælatos, qui pontificalium usu fruuntur, præstandum curare necessarium existimavit ut excessus aboleantur, uniformisque inducatur sacrorum ritus in omnibus, eo præsertim tempore quo privilegia ipsi perperam interpretantes obtinentesque, parum obsequi student decretis pluries ab eadem sacra congregatione hæc in rem evulgatis, aut ipsa ignorare prætendunt. Quamobrem omnia simul, ut unico conspiciantur obtutu, cogere perque capita digerere constituit quo facilius observentur.

» I. Super altari, in quo sacra erunt facturi, septimum nequaquam apponant candelabrum.

» II. Cathedram, seu sedem fixam et permanentem in eorum ecclesiis ne detineant, sed tribus ipsis diebus quibus ex antiquis decretis tantummodo pontificaliter celebrare est iis permissum, mobili sede seu cathedra utantur, quam nihilominus simplici serico panno coloris festivitatis congruentis obducere poterunt, non auro contexto, aut phrygio, sive basilico opere exornato.

» III. Baldachinum adhibere supra sedem poterunt, non pretiosum aut aureum, sed simplex et eo, quod altari superimponitur, materia et opere inferius. Ad ipsam autem per duos tantum gradus in presbyterii superficie stratos ascendatur.

» IV. Non abacum alium præter parvam mensam et in cornu epistolæ parare faciant, in qua duo candelabra cum candelis, necnon mitra, calix, missale, thuribulum, navicula, et reliqua ad celebrationem necessaria collocentur. Prope vero mensam eandem parieti hærens baculus pastoralis appetur.

» V. Dies vero, in quibus ipsis operari conceditur, sint de præcepto festivi, vel alii in quibus ipsos pontificaliter celebrare festivitatis ratio exigat, nempe patroni loci, fundatoris ordinis, tituli et